

กระรอกที่อาจสามารถเอาชนะเสือได้
เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย พ.ท. อัครชัย หนูนภักดิ์

สถาบัน Center for Strategic and International Studies (CSIS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้อธิบายถึง “กระรอกที่อาจสามารถเอาชนะเสือได้” สรุปได้ดังนี้

เป็นที่แน่นอนแล้วว่ารัฐต่าง ๆ ได้สูญเสียอำนาจผูกขาด ในการใช้กำลังอย่างน้อยใน “พื้นที่ไซเบอร์” ความแน่นอนที่เกิดขึ้นจะยิ่งชัดเจนขึ้นอยู่กับ “การเกิดเงื่อนไขสำคัญทางการเมืองระหว่างประเทศ” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ “เสือ” จำต้องยอมรับ และถูกล้อมกรอบด้วยกฎต่าง ๆ และทำให้ “กระรอก” มีโอกาสต่อสู้ได้อย่างเท่าเทียม “รัฐที่ไม่ถูกล้อมกรอบโดยหลักนิติธรรม” อาจไม่ได้รับ หรือ

ได้รับผลกระทบที่ไม่รุนแรงจากตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ หรือผู้มีส่วนได้เสีย ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งได้เติบโตขึ้นเป็นผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น บริษัทเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ทั้งสหรัฐฯ และจีน ที่รายได้ของบริษัทเหล่านี้ได้กลายเป็นหลักในหลายประเทศ โดยความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ อาจหมายถึงพลังอำนาจทาง

การเมืองและการทหาร โดยเฉพาะในพื้นที่ไซเบอร์ ที่ อิเมล์แม้ไม่ใช่อาวุธ แต่หากถูกใช้โดยตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ที่เปรียบเหมือน กระรอก อาจกลายเป็นอาวุธที่ทรงพลังขึ้นมาได้ สำหรับ “รัฐที่ยอมรับหลักนิติธรรม” ต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการใช้กำลัง ซึ่งรัฐประชาธิปไตยส่วนใหญ่ มีการตัดสินใจโดยผ่านสภานิติบัญญัติ หรือคณะผู้พิพากษาอิสระ ในกรณีเช่นนี้ ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐที่มีฐานะร่ำรวย จะยังคงมีพลังอำนาจได้อยู่เช่นกัน ข้าราชการที่มีรัฐและตัวแสดงจำนวนหนึ่ง ปฏิเสธแนวทางประชาธิปไตย หลักนิติธรรม คณะผู้พิพากษา และไม่ปรับเปลี่ยนเข้าสู่แนวทางดังกล่าว ซึ่งตัวแสดง ตลอดจนรัฐดังกล่าว เป็นคู่ปรับที่สำคัญของ สหรัฐฯ จึงอาจเรียกว่าเสือได้เช่นกัน

ดังนั้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ได้บ่งบอกว่ารัฐต่าง ๆ ได้สูญเสียอำนาจผูกขาดในการใช้กำลังแต่อย่างใด หากแต่รัฐเหล่านั้นกำลังสูญเสีย “เจตจำนงทางการเมือง (Political Will)” ในการใช้อำนาจดังกล่าว ซึ่งในความเป็นจริง (1) รัฐต่าง ๆ ยังคงมีความเหนือกว่าในการใช้กำลัง แม้ว่าตัวแสดงอื่นจะดำเนินการเป็นองค์กร มียุทธโศปกรณ์อย่างดี และมีความมุ่งมั่น แต่ยุทธโศปกรณ์ที่มีอำนาจการทำลายที่แท้จริง ยังคงอยู่ในมือของรัฐต่าง ๆ เช่น การโจมตีทางไซเบอร์ ซึ่งมีการโจมตีที่สร้างความเสียหายขนาดใหญ่ ยังคงถูกดำเนินการโดยรัฐหรือกองกำลังตัวแทน (2) ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ จะทรงพลังอย่างมากเมื่อต่อสู้กับรัฐประชาธิปไตยฝั่งตะวันตก แต่ไม่อาจต่อสู้กับ “รัฐอำนาจนิยม

(Authoritarian States)” เนื่องจากรัฐอำนาจนิยม ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักนิติธรรม ที่เป็นเหมือนกรอบของประชาธิปไตย และ (3) ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐกับภาคเอกชน อาจใช้ได้ในบางสถานการณ์เท่านั้น เช่น ภาคเอกชนอาจทำได้ดีกว่ารัฐในการจัดการกับอาชญากรรมทางไซเบอร์ แต่ตัวแสดงภาคเอกชน อาจไม่มีทั้งขีดความสามารถและแนวโน้มที่จะต่อต้านกับรัฐอำนาจนิยม ดังเช่นที่หลายบริษัทไม่เต็มใจที่จะวิพากษ์วิจารณ์จีน เพียงเพราะกลัวจะกระทบกับธุรกิจ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งภาคเอกชนจำเป็นต้องกระทำ มากกว่าการแสดงตนเป็นผู้ปกป้องประชาธิปไตย นอกจากนี้

ยังเกิดความสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับรัฐบาลประชาธิปไตย ที่ได้เข้ามาปรับเปลี่ยนรูปแบบการเมืองของสหรัฐฯ และเพิ่มความไม่เต็มใจในการใช้สิ่งที่ ปธน. Franklin D. Roosevelt เรียกว่า “เครื่องมือแห่งอำนาจสาธารณะ (Instrument of Public Power)” ซึ่งความสงสัยนี้ทำให้สหรัฐฯ

สูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขันในปัจจุบัน และทำให้เกิดภาพลวงตัวว่ามีตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐที่สามารถต่อกรกับรัฐอำนาจนิยม ในการปกป้องประชาธิปไตยได้ในโลกไซเบอร์ หรือแม้แต่พื้นที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในโลกความจริง

CSIS สรุปว่า ประชาชนสหรัฐฯ อาจถูกหลอหลอมให้มีความคิดว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ไม่มีใครเอาชนะได้ ซึ่งในความเป็นจริงประวัติศาสตร์ของสหรัฐฯ ในการต่อสู้กับรัฐอำนาจนิยม แสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ เริ่มต้นการต่อสู้ด้วยความเสียเปรียบ จนกระทั่งสหรัฐฯ ได้สร้าง “เครื่องมือแห่งอำนาจสาธารณะ” ซึ่งเปรียบเหมือนเครื่องมือที่นำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น สหรัฐฯ จำเป็นต้องปรับปรุงเครื่องมื่อดังกล่าว ตลอดจนดำเนินการกับตัวแสดงที่สร้างความบิดเบือนทางความคิด และกระรอกที่แม้จะกล่าวว่าตัวเองได้รับชัยชนะ แต่พวกเขาไม่ควรคาดหวังอย่างจริงจัง ในการเอาชนะเสือ

สำหรับประเทศไทย การแสวงหาความร่วมมือกับตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประเทศ เป็นสิ่งที่จำเป็นทั้งในปัจจุบัน และอนาคตทั้งยังต้องคำนึงถึงการสร้างสมดุลในบทบาทของตัวแสดงดังกล่าว ไม่ให้กระทบกับความมั่นคงของประเทศ และภูมิภาค สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของตัวแสดงดังกล่าว เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านความมั่นคงของประเทศและภูมิภาคเช่นเดียวกัน